Олесь

Улья Ненко

Софія

FOLIO

Олесь Ульяненко
Софія

Частина перша

Гість

Лукаш пройшов ще кілька кроків, вдихнув гірчичний запах пороху, а вже потім відчинив двері. Чоловіки, всі троє, сиділи на стільцях в однаковій позі, наче так народилися, наче домовилися, що просто прийдуть рівно о такій-от годині, в такий-от час, прийдуть і сядуть. Вони нагадували дітей, або були як діти – креснуло у тім'я Лукаша, але нічому він не здивувався. Лише десь віддалено спіймав думку, що на нього чекає щось більше і несподіваніше, ніж троє пристрелених чоловіків у черевиках з крокодилячої шкіри, з обличчями єгипетських мумій. Дивлячись зовсім тупо на першого, із закинутою назад головою із зализаною у стилі шістдесятих зачіскою, з темною і ще теплою калюжею крові між широко розставленими ногами і ніжками стільця, розпачливо, швидше від спраги і похмілля, спеки і ще якихось зверхніх надокучливих обов'язків, Лукаш прокручував у голові: аби тільки сьогодні не спізнитися на виставу, купити квитки, а сину – клятущий ноутбук.

Зовсім несподівано пролетіла зеленою мухою думка, від якої у Лукаша перевернуло всі нутрощі. Він уп'явся поглядом у щось таке, від чого не міг відірватися, але видавалося, що оте, котре він бачив, ніколи, від самого народження, від самого створення не мало форми. Зіниці у нього звузилися, вкололи прямо-таки небо, що текло широким руслом синьої, з білими щербинами, порцеляни. «Софія...» – раз по раз видобував звуки язик, що терпнув і дерев'янів. «Точно, – крізь нудоту, туман і ще щось подумалося, – лише у неї були такі патли...» І далі, вже далі, він вийшов на східці, звиклий до пороху, і рівно нічого не згадував.

Узагалі-то Лукаш часто згадував. Сентиментальний від натури, він тільки те й робив, що згадував – день, рік, тиждень, лишаючи у своїй пам'яті дивовижні порухи і дивовижний світ щемкості, болю і радощів. Ніхто б його не запідозрив у садомазохізмі, садизмі і ще чомусь. Тим паче, що сам Лукаш уважав за потрібне триматися того,

що його втішить, якщо, звісно, це не заважає життю навколишнього. Але зараз він вийшов прямо під синє небо і пішов, слухаючи, як шурхотять сосни у самих верхівках, у самому небі, де чистота дня – і нічого більше. Він ішов, і дорога виповзала з-під підошов жовтогарячою гадюкою. Він пройшовся повз порожній будинок, з такими ж великими вікнами, як і той, котрий він покинув; нарешті щось, саме «щось» змусило його зупинитися, і він сів на камінь, великий і теплий, хоча на вулиці не стояла пообідня пора. Так він просидів на тому камені не знати скільки, сумними собачими, як у спанієля, очима дивлячись на білі скалки сонця, що розбивалися об калюжу води. Він сидів, нічого не думав, лише тамував нудоту під ложечкою. Він переконував себе, несподівано віддаючись вирваним фразам: якщо час незмінний, то незмінна і людина; як статична одиниця, чи напросто як кимсь запрограмована іграшка… І тут його вирвало. Вирвало зеленою жовчю з кров'ю. Сморід міст, сіл, усього світу разом із загиблими континентами вилітав з його пельки зеленими стрічками блювотиння…

Її давно не було. Зовсім не було. Сморід міста: «Я ригаю під ноги, під себе, я сцяв під себе, я дрочив і не обтирав сперму з пальців… Я облип лепом людського безумства і не думав про очищення, бо гадав, що так потрібно… А потім прийшла думка, що ніхто мені цього не дозволить…» Несподівано, чого Лукаш боявся найбільше, більше, ніж нудоти і нежданих почуттів, стіна лісу скінчилася, наче розступилася… «Це був ще один сон», – в'яло повторював його мозок. Він блювонув ще раз, протяжно, довго, і після того настала тиша і заспокоєння, і коли він підвівся, то чомусь уже напевне знав, що нічого з того не повернеться. Але думка про те, що бачив Лукаш, що він розумів, була тільки тим відголосом, як-то б він зловив салатний, ніжного кольору притлумлений біль, що вітром ударився, розбився і розлетівся від стінок чужого серця… І все знову повторилося: жовта стрічка дороги, блювотиння і дикі спазми у шлунку та голові… Нарешті він звівся і дійсно, з подивом чи ні, побачив велетенську червону споруду. Це був рівний, як нарізаний

на Різдво торт, елітарний будинок в елітарному районі. І Лукаш здихнув важко, як людина, що приймає належне і повертається туди, звідки прийшла. Нічого незвичного…

Так воно почалося над цим низьким небом з крикливими річковими чайками, з рядами цегляних та панельних будинків. Зараз стіни піднімалися, як стіни китайської пагоди, наче вони стояли і вивищувалися тут вічність…

Мати тягала її до ванної. Знімала штани, перегинала через коліно і шмагала. Жінка з круглим миловидим обличчям, з очима, як яшмові камінчики на березі чогось такого, що може вигадати жінка, поховавши це під млосним поглядом перезрілої красуні. Спочатку маленька рудоволоса сучка опиралася, але далі час усе означив для неї як на краще. У матері – ніколи не скажеш – було багато книжок по психології, ліпосакції, дієті, йозі, буддизму і ніяких чоловіків у радіусі ста двадцяти кілометрів за межами столиці. Пізніше затягування у ванну, знімання штанів, коли вона, ця рудоволоса бестія, наче дивилася на когось іншого, через плече, уподобав вітчим, що несподівано і нежданно з'явився у житті її матусі. Хто більше зрадів його появі у цьому великому, притрушеному віковічним пилом домі, лишиться непотрібною таємницею. У сорокадев'ятирічному віці мама задовольнялася малою потребою, готуючись зустріти пізній клімакс, старість, забуття, і її влаштовував англійський чай, Окуджава, Фройд і Юнг; але у світі немає спокою. Цього маман не врахувала. Вона піймала себе на тому, що задивляється на служницю, особливо вранці, коли та прибиралася біля вікна з рожевим осіннім заходом сонця, чистотою повітря, яке наповнювало маман спогадами і не лише.

Можливо, відтоді і почалися порки Софії. У цьому не було нічого виховального, але обидві жінки – і молода, і старша – це добре розуміли. Мама говорила: «Це така гра». І Софія приймала цю гру як свого роду вивернуту навзнак педагогіку. Проте дорога, котру вона, Софія, пізніше вибрала, навряд чи приваблювала її.

По суті своїй ця гра обмежувалася інцестом, чотирма стінами і ще чимось таким, що називається, навіть з огляду на дорослий диктат, терпкою хіттю. Узагалі дівчина навряд чи задумувалася над тим чи іншим вчинком. Просто їй було в кайф і нічого іншого – з дитячою безпосередністю вона вибрала собаку, а не кота. Вона нічого не розуміла, не бажала розуміти, не знала, що вона може розуміти, хоча світ перед нею відкривався не лише чотирма велетенськими кімнатами, оповитими зеленим мороком у золотавому серпанку. Софія мала гострий, практичний розум і класичної форми ніс, як у біломармурової грецької статуї. Це вона знала, це вона уточнювала, на превеликий подив своїх ровесників, що давно перейшли період статевого дозрівання. Але своєю поставою, красивими білими грудьми, прямою спиною, точеними, як з дерева, ногами вона, Софія, пишалася ще з дев'яти чи десяти років. Її дражнили за той же ніс, тому що в жодному разі він не повинен бути таким, а ще за її зріст: Софія тоді була найвищою в класі, а тому її прозивали дилдою. Сексуальне життя випало само собою.

Ти не знаєш часу кохання, як не знаєш і часу смерті. Воно, це кохання, приходило так часто, так незмінно, з періодичними передихами, наче саме життя відходило вбік, щоб, здавалося, посміятися над Сонькою. Підліткове життя гіпертрофоване цивілізацією, – так говорила мати, яка вважалася у своєму колі порядною жінкою. А якщо придивитися, так воно і було. Нічого непорядного на поверхню не викидало, а стосунки між нею і донькою, а потім іще вітчимом, нікого не обходили, хоча напевне цікавили. У неї, матері, свої принципи: невиправна віра у психоаналіз і – не повірите – у патріотизм і церкву Аделаджі, яку вона невдовзі покинула.

Мати для Софії ніколи не асоціювалася із сексом. У ті дні її цікавило кохання, хоча вона й не відала, що це таке, навіть мати, і та не знала точно. У цьому віці – вона запам'ятала і відзначила, що саме в цьому віці – точно, як удари вежового годинника, як удари серця, – вона знаходилася на межі трансу, в очікуванні, коли мати

зникне за димовою, чорного кольору, шовковою занавіскою. Тоді вона перебиралася через цілий перевал речей, піаніно і ще щось до великої коричневої шафи. Вона роздягалася, вірніше, знімала лише трусики, лишаючись в одній маєчці з рожевими бегемотиками та чебурашками, розставляла ноги і подовгу роздивлялася між ними. Так тривало, поки через кілька років їй зробилося противно від виду своєї ж кицьки. Софія дивилася на себе, як у глибокий колодязь, повний чистої холодної води. Мати, під музику, розпачливу і тупу, шастала кімнатами, як завжди, в очікуванні чогось, і життя текло, як молоко, наповнене медом. Софія всмоктувала його усіма фібрами душі. Вона спостигала витягнутим собачим писком, гарним писком колі, на безкінечну вервечку маминих коханців, виводок вітчимів, що при слушній нагоді робили усілякі брутальності і влазили до неї у труси. Дарма, що груди у Софії ще не виросли, але кицька пахла карамеллю і поросла цупкеньким волоссячком. Але й це не могло вивести її із звичного, близького до каталепсії, стану. Любов, кохання, пристрасть свистіла в голові Софії кольоровими прекрасними протягами, хоча дим її дитинства, юності і молодості висів на плечах тонким сірим покривалом.

А у матері в одну годину тріснуло, наче китайська, майже небесна порцеляна, її злагоджене і безбідне життя. Ще після смерті батька у неї лишилися кошти і на внуків, з двома заводами, трьома фабриками і ще чимось… Для Софії це не мало ніякого значення. Проте мама ще була та штука: вона чомусь вирішила, що щось її чекає попереду. «Це в твої-то п’ятдесят», – муркала сонно Софія і зникала у темно-золотавих кімнатах мороку своєї юності. І навіть коли Софія говорила з кимось про свої проблеми, аби лише усвідомити їх, то нічого не змінювалося. На Карибах вона познайомилася з дівчиною, але окрім тертя колінок об колінки, кицьки об кицьку та передчасних місячних нічого особливого не трапилося. На Софію напав переляк у великому готелі з вітражем, на якому було зображено Розп’яття. Їй зробилося страшно і запекло під грудьми. А за мить килим під її ногами зробився мокрим.

Посоромлена, вона кинулася тікати і зникла на три дні. Поліція Сполучених Штатів знайшла її в горах, непритомну і з покусаними губами, після чого в її житті настала тиша, яка співзвучно вписувалася у розклад її матусі… А тому, коли вона розводила перед дзеркалом малі губки, торкала ніжно пальцями рожевий, ще не посинілий клітор, неймовірні світи вибухали в її голові, наче спалах тисячі фотокамер: картинка за картинкою, думка за думкою, мрія за мрією. Так вона навчилася збуджуватися, контролювати збудження, але так і не знищила страх перед людьми. Що її тоді зупинило? Запах, банальний запах дешевих, на думку Соньки, парфумів. Банальність перетворилася на трагедію.

Слово «оргазм» її мама через забудькуватість не роз'яснила, а вечорами зачинялася у спальні з вихователькою, прибиральницею, кухаркою, і Сонька звіром, з мокрою проміжністю, дослухувалася до звуків за високими чорними дверима. Дійсно, ти не знаєш часу кохання, як і приходу смерті. Одного разу, коли на квітах видно ще тіні, під обідню пору з прохолодою серпня, з того кінця порожнього вузького коридору, ледь підсвіченого малиновим бра, вона почула крик, сухий і противний, з металевою запрограмованістю. Цей крик повторювався раз по раз; він звучав за довгими рядами дверей, ударив її, оглушив по барабанних перетинках, трусонув тіло, і саме його відображення немов відкинуло її, заставило лежати на широкому дивані довго, нудно і з розставленими ногами. Вона чекала на те, що трапиться якесь диво і хтось сюди зайде. Але ніхто нікуди не заходив. У матері люто зіпсувався характер: вона несподівано завмирала, здебільше ближче до полудня, наче муха в сиропі, сиротливо склавши руки на грудях, чи, наче білка, сиділа, підтиснувши ноги, і все зирила у вікно; і Софія чомусь з огидою визначала, як вона нині схожа на матір.

Соньці саме виповнилося п'ятнадцять, коли мама прикотила на «бентлі». Софія не спала цілу ніч. Близько четвертої вона встала, взяла ключку для гольфа і потовкла «бентлі» на металолом. У свої п'ятнадцять з половиною Софія була повний гламур. Рідко хто на

тусні серед набагато старших знайомців та друзів не звертав на цю сучечку уваги і не говорив: «Опа-на!» У її матері щось усередині прямо-таки стрепенулося дохлою чи напівживою рибиною, вона відійшла од вікна, не змінюючи зачарованого виразу обличчя, витягуючи красиву, в намисті родимок, шию, зазирнула у Соньчині очі і нарешті побачила й прочитала в них те, чого очікувала даремно стільки років.

Але цим подіям, загнутим, як шматок сталевого дроту, передували інші. Десь за місяць вона прийшла й побачила чоловіка, справжнього, сильного чоловіка, і це він приволік її матері «бентлі». Це він трахав її маман, всовував у неї свою штуку. Вона відкрила рота, стояла і дивилася – з сумом, із заздрістю: стильний, високий, з триденною модною щетиною і вологим поглядом. Нарешті вона побачила свій шлях, повний кайфу, підсвідомо, чисто з жіночою інтуїцією. І вона пішла між стелажами, лягла на диван, розставила ноги і цинічно задрочила на здивованого й водночас зачарованого свого нового вітчима. Вона скрутила дудкою язика буддійському божеству, встала і, вихляючи задом, зникла у темно-золотистих кімнатах. Вона йшла з повним усвідомленням того, що подобається чоловікам, але з сумом констатувала, що не тим, котрі подобаються їй.

Так Софія зіткнулася із суто дорослими проблемами. Відтоді її пальчик намацував клітор, і вона влягалася на дивані, спостерігаючи великим теплим оком за напруженою спиною свого вітчима. Їй подобалося ходити зовсім голою кімнатами або сидіти й розглядати себе у дзеркалі, коли вітчим схилявся над комп'ютером або уважно гортав, з мокрим чолом, художній атлас. Так у її житті з'явилися секс і мистецтво. Вона не знала слова «кохання» й не хотіла знати; як непотрібне, як зубний біль, вона відкидала його, радше заперечувала ймовірне. Софія дорослішала разом із часом, що розливався у синьому просторі жовтими хвилями напалму і смерті. Одного дня вона зрозуміла, що він, вітчим, злиться, і тоді вона пішла на маленьку хитрість. Вона почала ходити повз нього, але в іншій

кімнаті, відчиняючи перед цим двері; і ходила вона або зовсім роздягнена, або до половини. Але кожного разу вона проходила ще повз дзеркало – велике, красиве сріблясте дзеркало з маленькими тріщинками, що, як черв'ячки, розповзалися кутиками, зникаючи в коричневих щілинах рами з обтрушеними вензелями позолоти. І ось одного разу, таке тобі паскудне слово, вона побачила маленьку тріщинку біля свого червоного до неправдоподібного ротика й відразу зрозуміла, що це таке. Вік жінки короткий, хоча мати не роз'яснювала з цього приводу їй нічого...

Ну а мати пожирала велетенську кількість гамбургерів та йогуртів і нестямно, закинувши кобилицею голову, била пальцями по клавішах фортепіано. Про Софію вже ніхто не турбувався. І спочатку її це займало, як займає людину несподівана воля: ти вириваєшся у світ через ледь прочинене вікно. Вітчим – до цього вогонь і пристрасть – якось потух і відійшов од неї: зараз солодке, бренькання на фортепіано і таке інше. Збоку це виглядало справжнім безумством, а власне воно так і було, інакшого нормальній людині не приходило в голову. Софії це подобалося: вона виставляла свого рожевого задка, висовувала скрученого язичка і кривлялася у пустку кімнат. Але він усе бачив: той невловимий для чужого ока зв'язок її з матір'ю. Він знав, куди й до кого йшов. Попріч негодящу інтуїцію, він мав тисячі років досвіду виростих на цих вулицях, у цій канаві, що нині пишно величається Хрещатиком; і всупереч розумовим здібностям, він мав неабияку сексуальну силу, та ще й витонченість. Навіть після довгих злучок з її матір'ю він годинами просиджував у ванній і мастурбував. Її мати ходила кімнатою гола, відчиняла вікно за вікном, впускаючи шум великого і смердючого міста до цієї оселі, заселеної напівпривидами її свідомості, її виховання, полишеного чоловіків, з приторним солодким, до тарганячого, запахом прислуги. Потім вітчим став прочиняти двері, і вона бачила його велетенського червоного черв'яка, що тремтів, а потім вивергав біле молоко сперми. І вона знала, що то сперма, але ніяк її свідомість із цим не

погоджувалася, як і не погоджувалася сміливість зробити крок уперед і вдіяти щось таке, що просто не вкладалося у голові.

Це відбулося тоді, коли ніхто не чекав: осінь цокотіла жовтим листям, ще було далеко до бабиного літа, ще стояло глобальне потепління, про яке щось знала Софія, а компашка – вітчим і маман – нічого не знала. Баржі спочатку плиском красиво лежали на воді, а потім висіли у вакуумі передвечір'я, поволі зариваючись носами в туман кольору індиго. У нього довгі музикальні пальці, і коли він не думав та забувався, – масний погляд задоволеного підлітка, який щойно мастурбував, а зараз музикує на фортепіано. Спочатку він говорив, потім замовк. Музика висіла кришталевими підвісками у передвечірньому повітрі, а потім мати несподівано потягнула її за вухо, і все тут почалося. Її заставили роздягнутися і за те ж таки вухо повели кімнатами до ванної. Він ішов назирці і тримав у руках шкіряного паска. У ванній воно тим і закінчилося: мати перегнула її через коліно, шмагала якоюсь гумовою штукою по задниці, досить боляче, а він стояв і дивився, ляскаючи паском, натягуючи й опускаючи удвічі складеного. На цьому все й скінчилося. Сонька рюмсала, забившись у куток, а він трахав маман у всі дірки, а у неї, Соньки, мокро було не тільки під носом, а й між ногами. Але ніхто нікому ні в чому не зізнався. На ранок їй притягли скутера, але вона сказала, що хоче більше: спортивну машину. І під вечір у неї було червоне спортивне BMW, коли їй іще не виповнилося й шістнадцяти років. До цього вона нікому ще не давала, хоча не переставала думати про це: про набухлу чоловічу плоть, про ту втіху, яка має перевищити її підліткові сни, її лежання на диванчику під сінню золотавого косоокого Будди.

Її чоло накрило холодними крапельками поту, війнуло чимось, і вона бачила лише його міцні, наче вирізані з ебоніту чи червоного дерева, ноги. А потім прийшла і відбилася на протилежній стіні жовтим іклом ілюзія того, що повинно було давно статися. Вона брала в рота його тремтячий, з фіолетовим відливом, прутень – досить вправно, підтримуючи яйця рукою, і це її збуджувало, і це не

було просто підлітковою цікавістю. Одним оком вона спостерігала за матір'ю, що жерла йогурти, чіпси і бабахкала по фортепіано. А потім вони опинилися разом у ліжку. І вона зрозуміла, що її водило всі ці роки темними кімнатами. Але тоді були спогади – злі, а вони тому злі, що вони, ті спогади, швидше фантазія й не більше. Це як біль від вирваного зуба – болить порожнє місце. І зараз щось таке невимовне, чарівне, таке-от, що забороняли, а вона прийшла і взяла його... ні, вона сама заставила дати те, що їй не належало й ніколи, за всіма правилами життя, не має бути її. І от, коли вона прокинулася, вона ясно, з дитячим тремтінням вдихаючи свіжу прохолоду бурштинового ранку з венозною краплею сонця на вікні, зрозуміла й відчула: світ належить їй, саме їй, а не комусь іншому у цьому велетенському будинку. І отак вона проспала три дні й три ночі, доки не з'явився справді він...

Він відчинив двері й увійшов, розправляючи плечі, як люди, які щось несли на горбу або їх тримала нелюдська напруга. Це був її брат. Але вона поки що цього не знала. У прольоті всіх кімнат, у коридорі, у танцюючій пилюці Софія побачила високого хлопця у шортах кавового кольору, зеленій майці, з повними ногами і чистими, як весняне небо, очима. Човгаючи сандалями, вивертаючи майже світлого шоколаду засмаги, видавалося, він принюхувався, коли йшов кімнатами у світлотінях, у грі пилюки, у зеленому мороці. В його очах було швидше здивування, ніж переляк. До цього Софія чудувалася лише птахами. А зараз, зовсім несподівано, вона нахилила голову, зігнула свою тонку шию і, розчепіривши пальці, затулила обличчя й сказала: «Що це таке?» Сказала сама до себе, й ніхто б цього не почув, аби не якась дитяча акцентуація у вимові, у рухах, і ще щось таке, що розлютило матір. І вона хряснула кришталевою варенницею об підлогу. Тоді ж гість і прокинувся, як сомнамбула приходить до яви від легенького поштовху чи удару. Він розвернувся усім тілом в амбразурі дверей, а вона, і мати, й вітчим побачили його дужу статуру в запітнілій амальгамі дзеркала; він розвернувся і показав стовідсоткову білозубу усмішку. Мати сказала:

«Я… я… я… на кухню…» Дорогою повернулася, через плече: «Я на вас усіх там чекаю… запросіть, будь ласка, брата».

Софія не віднімала рук від обличчя, доки вітчим не поклав свою важку, з ґулями на пальцях, руку їй на тім'я. Це могло означати що завгодно: перестань, я тебе люблю, я тебе хочу. Але вона продовжувала так сидіти, доволі артистично, відчуваючи, як солодко смокче під грудьми. Нарешті, як йому видалося, вона пробралася крізь ліс, крізь завали думок, почуттів і сказала: «Дай мені грошей. Я хочу їсти…» Вітчим недовго роздумував, сунув їй зеленого папірця, а вона, не дивлячись, отак тримаючись за обличчя своїми довгими пальцями, вискочила на вулицю.

Напевне, варто зазначити, що півроку як вони переїхали в інший район – з новими будинками, з новими маркетами, з новими сусідами. Район срібним крилом підгинав кілька зелених островів, чорнильно-синю воду, що відбивала у собі хмари, перламутр літа і червоні гостроверхі дашки багатоповерхових дач. Один перехожий подивився на неї, і вона перелякалася. Софія зовсім не знала, як чоловіки мають дивитися на жінку. Коли вони так дивилися, то вона лякалася. І зараз вона відчула пильний, навіть колючий погляд. Але нині зачарованість брала її теплими моцаками, лоскотала ніздрі незвичними запахами й таке інше.

Вона вискочила у перший-ліпший магазин, завалилася покупками, задихнулася від запахів, а потім закурила сигарету і сидячи дивилася на білий двадцятишестиповерховий будинок, де у верхів'ї разом з туманом крутилися птахи; і все висіло у нерухомому повітрі, так, наче очікувало на неї, на її голос, на її вроду. Вона зачудовано повернула голову, дивлячись на чорних птахів над білим куполом. І все у неї стискалося… І от зараз, під теплий вітер, під вечір, що помаранчево розтоплювався у повітрі, вона вискочила і підняла свій погляд на цей будинок, начебто святиня якась. Але того захоплення, що було раніше, не приходило. Стояла осінь, кінець її, але тепло ніжне й чисте: сусальним золотом горіли верхівки будинків, дерев, а крила птахів гнали тихе повітря, повне запахів, таких, які можна

почути тільки від пташиного пір'я. І вона здивувалася і вирішила пройтися гамірною красивою вулицею, що нагадувала велетенську гудронову стрілу.

До цього часу вона відвідувала коледж, бутики й кілька ресторанів, де обідала мама, вітчим і сестра, яку вона бачила за все її тирічне існування всього декілька разів. І от вона пройшла повз кілька будинків, радіючи своїй нахабності, сміливості, й нові почуття роздули її ніздрі. Софія зайшла у прокурене приміщення, і її знудило. Цей дешевий генделик, гадючник у народі, викликав у неї більше захоплення, ніж новеньке BMW, більш ніж усе на світі. Темні, налиті червоним обличчя, перекинуті в столи, з тупими скалками очей – ось це напевне справжнє, а може, й не справжнє, проте це дуже цікаво. Вона взяла горілки, але не випила, а так і стояла з пластиковим стаканчиком, наче звірятко, призвичаюючись до чужих запахів.

На неї звернули увагу: висока, з довгими ногами, з гарним обличчям і ще красивішим тілом. Чоловіки попідводили обличчя і продовжували тримати хвилини три, начебто хтось невидимий смиконув їх за чуби, а потім різко опустили. А Софія продовжувала радісно витріщатися, виставивши з-під куцої спідниці гарні ноги, блискаючи сіро-зеленим оком на купи тіл із задушливими, але чарівними запахами. Нарешті вона знайшла вільне місце й випила. Два ковтки. Пекучий спирт, перемішаний з водою, білим дивом ударив їй у голову, обпік горлянку. Софія навіть присіла з несподіванки. Хвиля відкотилася. За вікнами пішов сніг. Білий, як той будинок з чорними птахами у самій верхотурі. Вона дивилася на сніг, пила пекучу горілку маленькими ковтками. Вона знала одне: краще сидіти в затишку тут, але щоб не повертатися додому. Ні, напевне, інше: краще так затишно тут сидіти і знати, що можна повернутися додому під теплу ковдру.

Ось так вона швидко навчилася розуміти різницю між багатством і злиднями. При тому, що відчай ти ніяк не обираєш. Квітка фантазії, котра до цього спала, несподівано почала розпускати свої отруйні

пелюстки. Софія важко й збудливо дихала. Далі фіолетовий морок наповз їй на очі… Її повело убік, і Софія незграбно махнула рукою у повітрі, зачепивши кілька стаканчиків. Вона чула лише голоси, її нудило, а гірка слина підбігала під горлянку. Як вона виблювала, дівчина не пам'ятала. Прочунялася від того, що їй холодно в спину і щось неприємне, наче протяг, дме їй в обличчя. Софія прикрила обличчя рукою, розчепіривши пальці. Вона рахувала чорних, з відливом кольору індиго, птахів, що беззвучно повзали по білій стіні висотного будинку, і розуміла, що там десь її дім. Вона втішалася тим затишком, що її зустріне: широкі груди вітчима, пахуче його тіло і всяке таке – японський чай, а потім ресторан «Суші». Зачарованість пригодою зникала, як тихі міражі на європейському ландшафті. Вона прибрала руку і побачила свої порвані трусики поруч, разом із спідницею, і зрозуміла, що сама вона лежить на чорних слизьких матах. Двоє пацанів у вульгарних светрах і не праних давно джинсах, смердючі від оселедців, з пропащим запахом усього їхнього життя, стояли і либилися. Софія відчула збудження, але раціональна злість виринула й уп'ялася зубами в дійсність. Софія розставила ноги і так, наче її трахали все життя, виголосила:

– Хто перший, га?

– Ти чо, блядь, сука, мелеш, – сказав спокійно один, з кучерявим волоссям, прищавим обличчям і водянистим, ухильним вовчим поглядом. – Скажи спасіба, що ми тебе витягли з-під того гадючника…

Кучерявий закурив. Вона відчула спокій, дивлячись на його відсторонене обличчя, й чомусь подумала, що такі ніколи не дорослішають. Чому вона так подумала, вона не знала, але нудотний жах в'їдався у кишки. І скоряючись невидимому, що стискало її груди, низ живота, вона глянула догори – на сніг, що сипав у діру вентилятора, – і легка суміш почуттів, запахів і багато чого ще пролетіла над її красивим і ніжним чолом. Вона відкрила щось для себе, зрозуміле лише їй одній, і це додавало впевненості, наповнюючи залози сексом і страхом, – так вирішила Софія. Вона

звірятком витягнула шию, понюхала, вібруючи струнким довгим тілом, смачно чхнула ніздрями, сором'язливо прикриваючи половину обличчя. І знову відхилилася назад: різко, впевнено і кокетливо.

– Ну, і хто перший? – Софія навіть здивувалася, а потім відчула, як приском пішла шкіра по спині, ноги самі собою розсунулися, і вона нічого не бачила й не чула, лише так, наче збоку, білими клавішами зубів, світиться її рот, і вона… так, саме вона… сміється, й нічого більше. Очі її підкочувалися під лоба, і вона спіймала на льоту те, що називається оргазмом, а перелякані пацани кинулися тікати в діру у стіні, звідки дмухав холодний вітер і куди заміталися голоси з усього світу. Їй зробилося спустошливо й нудно водночас. Байдуже й противно. Самотність, як післяалкогольна депресія, навалилася, і вона затулила руками очі. І далі зробилося темно, приємно і волого, наче десь лежиш у глибокій теплій нірці…

Небо розляглося білим оксамитом над нею, зовсім низько. Воно якось чудернацько повзло і повзло по її зіницях, і нарешті Софія зрозуміла, що вона – на чужих руках. А потім вона почула, ухопила ніздрями запах. На свіжому й тугому вітрі, що пах нестерпно свінгом, автомобільним смогом і парфумом від дужих пліч. Вона підвела голову, але побачила лише круте підборіддя, різко окреслену вилицю. І цей запах. Знайомий запах з дитинства. Так пахнув її дім, якого зараз не було, але вона туди повернеться. А ще гаряча хвиля тепла і приск по шкірі, від самого низу, ухопив живіт, ухопив усі литки, підняв соски на грудях. Вона легенько поворухнулася.

– Ну, слава тобі Господи, – почула вона голос, підвела ще раз голову і цього разу наткнулася на засмагле обличчя, руді вуса, лисину і сірі очі з жорстокою скалкою у зіницях. Принаймні їй так хотілося бачити цю трагедію, що насувалася на неї. І Софія заплющила очі, дозволяючи рукам і обличчю нести її далі. Але за хвилину вона лупнула своїми зіницями і тільки зараз по-справжньому відчула холод, і що падає сніг, а земля чорна. Несподівано, як подув вітру, як сонце на чорному асфальті, коли воно стоїть чисто у стакані дворів сусальним золотом. Софія

спробувала було брикнутися, але від грудей, від дужих рук ішов той запах, чарівний запах, котрий хотілося нахилитися і випити до останнього. Так вона думала.

Її гойдало на хвилях, у теплому напівмороці, і крізь забрало вій вона бачила чорну землю і сніг, майже синій, зовсім невагомий, що висів у повітрі, а потім падав на цю землю, вигорілу землю, і бездарно танув. Вона тихо покликала щось чи когось, і гойдання зупинилося, вона на якусь хвилину перестала існувати; і до неї, разом з криками синьо-чорних птахів над двадцятишестиповерховим будинком, над майданчиком для гелікоптерів, починала доходити серйозність ситуації і те, що сама вона приймає все надто серйозно і надає якогось тремтливого, майже прозорого змісту.

Птахи із теплим невидимим повітрям облизували білі стіни будинку. Вони падали тихо, наче шматки кіптяви, наче запізнілі думки, де не було почуттів, а лише жорсткий і таємний зміст. Софія мліла і думала, що в разі чого ніхто її довго не кинеться; навіть коли вона заволає, ніхто не підійде, бо щось інше, сильніше за її почуття, володіло нею і цими дужими руками. Хтось наче розлив чорнило, темне синє чорнило небом, і воно важко опускалося, рвучись об верхівки будинків, що горіли проти сонця, і вона почала думати щось віддалене, поки не відчинилися дверцята й вона не втопилася в запашній шкірі авта. І вона переконала себе, що хоче спати, і нічого її не замінить, і нічого вона не знає, і Софія сама обімліла від таких радісних думок, що їй дала ілюзія свободи. І вона розуміла цю свободу так, як належно, як має бути, а не як кишенькову, що дозволяє тобі помастурбувати на людях або засмоктати сивовусого діда в безколірні губи, крикнувши: «Я тебе хочу!». Ось так десь летіло в її безкінечному білому просторі. І чорні птахи повзли білою стіною – донизу-догори, донизу-догори. На цьому можна було й закінчити. Такою її знайшов і побачив Лукаш.

І ось вона прокинулася, зовсім спокійна, більше у владі інстинкту, аніж розуму чи досвіду. Вона потягнулася, виставивши з-під зеленої

ковдри довгі ноги, і Лукаш із здивуванням дивився на обличчя із сонячною тінню, останньою на сьогодні, і йому терпло у роті. А вона проводила пальцями по чолу, і її скляні з тріснутою скалкою очі дивились туди, в темряву блискучого вікна. Звідси видно майданчик для гелікоптерів і чорних птахів, що сипалися й сипалися у широких вікнах. Потім вона усміхнулася, і її синій погляд зі свинцевим свистом пролетів велетенською кімнатою, білою, у якихось невимовних розкошах, і уста її вигнулися зовсім як у людини, що набирається справжнього досвіду. І Лукашу це сподобалося, хоча він намагався не дивитися на неї. Так, у нього терпло у роті, як у мужчини, що піймався чи впіймав свою здобич і ніяк не здогадувався, що доля вже провела криваві борозни на його серці. Він лише чмихнув і пішов їй назустріч. А вона, Софія, подумала, що дійсно тут спізнає тремтливого жіночого і справжнього щастя. Він теж так думав, вирішуючи за неї, але це було так, як прохолодний вітер в обличчя.

Вона нічого не знала, вона нічого не розуміла, бо нічого не втратила. І тому вона не могла оцінити незбагненну статичність життя, з терпким присмаком пропеченого щастя, як теплий вітер, як теплий дощ. Лукаш дивився на неї з глибини кімнати: вона в одних чорних шкарпетках по коліно – одна спущена; з красивими грудьми, із сосками, що стриміли врізнобіч, із блискучим виголеним лобком – м'яким, з чіткою рискою внизу, що розділяла, наче роз'єднувала. Вона стояла і дивилася донизу, розкидавши плечима різнокольорове волосся, і у нього перехопило подих від думки, що зараз відбувається щось немислиме. Він курив і дивився на неї, а вона – собі на ноги. І нарешті вона сказала:

– Мене звати Софія. У мене зіпсувався манікюр!

І Софія закусила пальця і крізь пасма блиснула своїми очиськами. «У неї рівна лінія ноги, далека від досконалості, – вирішував про себе Лукаш, – у неї красиві груди, якраз для її віку, але вже потребують уваги. У неї долоні чоловіка і взагалі людської істоти». Вона стояла в білій кімнаті, куди не проникав жоден звук, тиха й

одразу відірвана від усіх мелодій, усіх бажань, і Лукашу зробилося моторошно, аж до нудного. Він намагався глянути їй у очі, але ніяк не міг піймати ані блиску, ані кольору. Він хотів сказати щось пристойне, але слова забелькотіли у його роті, наче у старого ворона на смітнику. Потім вона сіла, закинувши ногу на ногу, у його синій джинсовій сорочці на кухні і пила чай, відчуваючи тихий спокій і тихе бажання, що наростало щохвилини – покинути цю домівку, свого рятівника, а водночас якнайдовше тут лишатися. Далі вона почула сухий тріск, повернула голову, і Лукаш нарешті натрапив на погляд – відсутній і присутній водночас, з іскоркою божевілля. Щось нещасне враз ухопило його під серцем – жалість неймовірна, якої довіку не спекатися, яка вивертатиме кишки, або совість, або совість з кишками, і від цього не буде ліків, а лише одна тиха і біла спокійна смерть стоятиме у головах. Вона пройшла повз нього, вона зазирнула йому в обличчя, але він там нічого не побачив. І вона сказала: «Я хочу спати...» Але сон не приходив до неї.

Вона лежала на спині – одна нога зігнута, очі відкриті – і дивилася на небо. Сказала: «Небо нагадує ковдру...» Лукаша підсмикнуло – від п'ят до тім'я. Він чомусь уявив, ні, швидше подумав: «Приходив батько, втомлений, і вона чекала на нього, забравшись під повстяну ковдру, і він був для неї як гість». І тут вона пошепки, майже беззвучно, заворушила губами у фіолетовий, наближаючий свій колір до ночі день: «Гість... Так... Гість...» І Лукаш пошкодував, що підібрав цю гарну, схожу на якогось зламаного янголика, дівчину. Пошкодував так, як невчасній радості, яку треба буде перемішати наполовину з горем чи відчаєм. Безплатність пороку відкрилася для нього маленьким віконечком, і Лукаш побачив когось чорного і горбатого, що прийшов і покликав когось із синьої глибини кімнати... А вона встала серед ночі, пройшлася місячною доріжкою, дійшла до кухні, взяла і налила стакан молока, хоча ніколи до цього не підходила до холодильника, не знала, де саме Лукаш ставить молоко – ну, все, звісно, було як з дешевої

містики чи з дешевого американського телесеріалу. Вона випила молоко, повернулася і лягла спати… А на ранок він її не застав.

Лукаш знайшов адресу і телефон якось дуже швидко, навіть сам дивуючись цьому, і за півгодини вже виводив з гаража свій «лексус». Був ранок, але петля траси з підтопленим снігом шипіла під колесами. Він дивився і думав, що їхати немає ніякого сенсу, і без того щось таки станеться…

Мати розставляла баночки з йогуртами по різних кутках квартири. Софія сиділа в одному з цих кутків, і мати посварилася на неї пальцем. Насправді Софія пила на кухні молоко. Перший ковток… Мати відсунула вбік крісло – Софія сіла, поставила лікоть на коліно і подивилася у глиб квартири. Її менший брат, який періодично жив у батька і з'являвся, як фантом, пройшов кімнатою. Тоді вона переставила крісло в інший бік, але він з'явився знову, пройшов, реальний і сильний, – таким був його батько до інсульту. Тоді вона ще раз почала переставляти крісло. Мати тягнула крісло, і воно вищало ніжками по паркету. Але їй ніхто нічого не сказав: ані син, ані вітчим, ані більше ніхто… Вона знову побачила Софію – голу, покірну і нещасну. І це матір втішило. Цього разу кімнатою пройшовся вітчим. Він зупинився, поправив брюки тим звичним жестом, що його весь час повторював, а потім зник у кухні, його улюбленому місці…

Лукаш знав адресу. Потім він здивується, що довго, майже годину, кружляв «лексус» чорними залисинами нового району, хоча її будинок був усього за квартал, і весь час тримав у пам'яті сині холодні очі, без жодної насмішки, ніби утоплені в чомусь масному і слизькому і як начебто їх хто звідкись, з якоїсь рідини, витягнув… «У неї такі милі і добрі очі… Тільки з дикцією щось трохи, але гадаю, з віком воно пройде…» – говорив дід, а золоті бджоли висіли над пасікою… Лукаш труснув головою, наче вискочив з окропу, із чужого життя, що хвилями накотилося, густими чорними хвилями птахів, що

повільно падали донизу по білій стіні, а потім знову зривалися вгору і висіли над майданчиком для гелікоптерів…

Софія вийшла у золотистій сукні. Це була сукня від Дольче і Габана. Мати забороняла одягати цю сукню. Вони стояли в пірамідах кімнат, що дивно виходили одна з одної, а то складалися, як труба, і від цього матері стало важко дихати, і вона випила з маленької пляшечки… «Ну-ну. Ну…» – сказала Софія і вийшла. Але невдовзі вона повернулася. Пройшла дві кімнати, лишивши попереду ще дві, з маленьким, але затишним, освітленим малиновим бра коридором. Вона обіперлася об одвірок, виставила гарну ногу – повненьку, тонку у щиколотці, і сказала:

– А у тебе довгий ніс і криві ноги. Ось.

Мати, як стара ящірка, спостерігала за нею. А вона пішла, наче нічого не сталося ані з нею, ані з матір'ю, яка зараз сиділа у калюжі йогуртів, з розпатланим волоссям, а потім кинулася і перемістила важке, з обірваною оббивкою крісло до іншої кімнати. Вона посковзнулася на йогуртах і проїхалася кімнатою. Ударилася головою об перегородку, і вітчим за тією перегородкою заматюкався. Він вийшов за хвилину, витираючи члена нічною сорочкою Софії. Вона зробила ось так: підняла руку, торкнулася чола, закинула голову, розпрямила трагічно і гордо плечі. Вітчим сказав: «Угу…» – і зайшов назад. Останнє – найяскравіше у її житті – запам'яталися міцні його сідниці. Мати підставила крісло до дверей, стала навшпиньки і притулила вухо. Вона почула грюкіт водоспаду, удар шквалу, крик «На поміч!», ну, принаймні вона почула те, чого хотіла. Вона втретє переставила крісло, пішла до холодильника, взяла кефір чи йогурт, розгорнула атлас «Золоті сторінки України» і так просиділа до самого ранку. Ранком вона вирішила, що вкрай необхідно упорядкувати меню: кефір, вітаміни, фрукти і ніякого м'яса. Потім вона опам'яталася: у неї немає тренажера, давно не відвідувала басейн, Софії – вона розіб'є моє серце – треба розповісти про колективне напівсвідоме, трохи про Юнга і секс. На слові «секс» у неї блаженно, наче у корови, закотилися очі під лоба

– не зрозуміти, чого більше: міщанської манірності чи хоті. Одяглася вона швидко, спочатку рвучко кидаючи речі на купу, діставала з тієї ж купи якісь там труси чи ліфчик і голосно хникала. Нарешті вона одяглася – досить шикарно, досить вишукано і чинно, з писком останньої моди, щоправда, Софія б так не сказала. У ліфті із синім відсвітом – наче тебе опустили в синю пляшку – вона подивилася у прогнуте досередини дзеркало і показала язика. Вийшла на вулицю під сніг: тонкий, він сік, як розчерк білої голки на оксамиті вечора. І там стояв Лукаш, але вона його не бачила, хоча ні, насправді ні, бо мати намагалася увіпхнути все побачене, все, що переверталося в її світі, і вона відчувала із цим світом спорідненість. А тому на третьому світлофорі почала говорити…

Лукаш повернувся усім тулубом, дивився на її строкату фігуру, що викручувалася на нозі. Щось тріснуло і потекло скоріше, так, наче у неї запаморочилося в голові на самому березі, коли рукою подати. Голова у неї затягнута білою домашньою хусткою, майже дитячою, що пахла дитячим молоком, хлібом і ще чимось невимовно далеким. Як у полудні смачно їсти щось солодке і дивитися на різнокольоровий захід сонця…

І ось так: з думками про Софію, про чужі впливи, про Юнга, вона навідалася до подруги. Подруга покормила облізлу беззубу шиншилу у клітці, нагодувала дога, що навалив у передпокої купу. Вони дві години пили чай з тістечками безе, покурили на балконі трішки марихуани, випили віскі, і по тому вона повернулася додому. Вона йшла під фіолетовим небом, підтопленим більмом ліхтаря, під снігом, ураз відчувши десятки запахів: гострих, тупих, ніжних, відвертих. У голову бахнули тисячі фонтанів, і нарешті воно все зійшлося у неї в одну точку – розпечену, розпалену: в низу живота. Там пекло нестерпно. І тут вона знову побачила Лукаша: його гостру вилицю, сіре італійське пальто, м’який капелюх, такий приємний, що матері захотілося помацати його пальцями. Вона помахала йому рукою, але він не відповів, а продовжував стояти і дивитися у квадратний стакан двору з двома зорями і великим круглим місяцем.

Нарешті вона утішено піднялася східцями, зупинилася біля дверей. Однією рукою вона торкалася свого круглого живота і була впевнена, і можливо недаремно, що він ще достатньо приємний, пружний і привабливий. Мати подзвонила до сусідки. Вони побалакали на східцях, і там же вона взяла у неї синю пігулку. Взагалі вона приймала о такій порі синю, зелену і червону пігулки плюс настоянка валеріани. Синьої якраз у неї не було. Після синьої пігулки час у неї уповільнився, став тягучим, як крізь збільшене скло, але статичним і не таким скаженим. У кімнатах стояла тиша. І вона вирішила її не псувати. А Лукаш вирішив піднятися, але ніяк не міг побороти порожнечі і спокуси, і ще чогось такого, що заставляє кинути все, хоча воно оте поруч, і віддатися нелюбимій роботі або останній халяндрі з Борщагівки чи Шулявки.

Софія якраз сиділа перед дзеркалом і приймала всілякі пози, мавпувала, як почула кроки – наче стук, наче вітер б'є у вікна. Принаймні все життя вона описуватиме цю хвилину, цю годину і цей час. Вона підійшла до вікна і стала боком, двома пальцями піднявши золотисту гардину. Напевне, вона побачила Лукаша, його гостру вилицю, довгий ніс і дужий, майже звірячий тулуб. Софія сказала: «Ну й ідіот...» Потім сіла за комп'ютер і відіслала кілька листів друзям. Рівно о першій вона ще раз почула кроки, теплі і тихі. Вона вгадала брата, але продовжувала сидіти і не поверталася. В одних трусах, з рівною спиною і розкиданим попелястим волоссям, що ворушилося під кондиціонером, як купа маленьких зміючок. Брат підійшов і взяв її груди у свої широкі долоні. Вона не поворухнулася, лише подивилася на його тонкі зап'ястки і чомусь здивувалася, а потім повернула голову, захоплено блимнула очима, не відриваючи погляду від нього, зняла труси і відразу так охопила його ногами, що той аж навіть подався назад. Вона вхопила його сильно, як дитина, що бажає саме такого подарунка, а не інакшого, і ти не маєш права відмовити. Брат задихнувся від несподіванки почуттів і – відразу – думок. Вона лягла на підлогу і, приймаючи його в себе, відмітила, що це за відчуттями швидше нагадує, ну, як із самою собою, але далі...

Софія відчула, як розійшлися від шиї і до куприка усі хребці і хрящі. Біле світло залило очі, і в паху у неї ворушилося щось тепле і променисте, наче притамований зубний біль. І коли він тільки три рази смикнувся, вона враз упіймала те щастя, яке ніколи не повториться, яке згубне, бо світ, яким вона дихала нині, втрачає тут пружність дитинства й ідеалізму. Вона фіксувала: його рожеві нігті на її твердих сосках, його пальці занурюються у замшу шкіри, а член розвертає ніжні пелюстки, і до її чутливих ніздрів хвилями линуть тремтливі, нетривкі, майже весняні міські запахи. Вона розуміє всю чарівність світу, круглого, як коштовне яйце, що опливає її: почуттями, запахами, ніжністю і чимось набагато більшим і приємнішим, ніж вона могла уявити; але все це – за стіною, прозорою і ганьбливою стіною. І тому Софія зі злістю відкинулася і почала віддаватися тим решткам, які перепали саме їй. Можна сказати, що Соня наша була неперевершеною, якщо не брати до уваги злягання з рідним братом. Він іще не кінчив, а продовжував стукати колінками у підлогу і сопіти їй над вухо, як вона виявила у собі одну особливість: її наповнює злість, коли шкодять її задоволенню. І вона нічого не втрачала раніше, щоб це із чимось порівняти… Вона вивернулася, прихопила член губами, туго, до синьки, і проковтнула, коли він кінчив, – не дала йому навіть отримати повний кайф. І так лежала з блискучими губами, а в небі свистіли хмари, винищувачі, птахи… Літак набирав висоту. Як там йому, з підведеними кишками до голови, з яйцями у гландах, голубчику? – чомусь пройшлося в її темній голові, і вона голосно розсміялася. Утім вона вкотре із здивуванням звіра подивилася, понюхала навіть його тонкі зап'ястки, широкі долоні з дитячою перламутрово-рожевою шкірою – трохи пітні і ще сповнені її запахами, що приємно лоскотали Софії нюх. Вона встала і – розкішна, нага, з вигнутою красивою спиною, витонченими сильними ногами, з тінню у вижолобках, з тілом порочної і водночас прекрасної жінки – підійшла до вікна, тримаючи ще трохи по-дитячому груди на руках. Очі у неї світилися чистотою полудня, і її

слюдяний погляд висів над тихими зграйками пилюки в косяках обіднього зимового сонця. Сильний, як удари десяти громів, шум у вухах одійшов, і вона усміхалася дивному голомозому чоловіку, що зробив кілька кроків до парадного і зупинився. Зупинилася і вона, чимось вражена, наче полишилася чогось, наче вийшла, а там позаду лишилося щось вирішене, але надто важливе, а вона ніяк не може пригадати. Щось м'яке пішло поруч і так проводжало її до великого підвіконня, з куполом, наче акваріум балкона; потім стало нарівні, разом з її кроками, плечима і шаснуло малиновим мохнатим звіром на підвіконня, але вона так і не розгледіла, що це було. М'який голос того, що всівся у просякнутім сонцем полудні, заговорив:

– Ти не дивись туди. Там нічого особливого: рване життя, а дивись на тих, що виходять з отих закладів, що зігнуті під цим небом. Вони мічені. Їм страшно зрозуміти всю свою вибраність. Ти дивись і живи так, щоб у тебе вічно пекло в животі і тихі голоси, ніжні голоси відпускали і вуркотіли тобі цілу ніч...

Але вона його не послухала, лише болісно увігналася стегном в одвірок, увігналася так, що від болю і задоволення по круглих сідницях пройшов приск. Софія закусила пальця і позіхнула. Їй хотілося спати, покуштувати солодкого і ще чоловіка. І вона потягнула брата на ліжко, а сама пішла на кухню. Це саме четверта точка, яку ніколи не відвідувала її мати. Вони враз усі почули, як потекла вода з крана на кухні, потім у ванній, потім у туалеті: поволі, але голосно – ось як вона вирішила, боячись зруйнувати кришталеву чашу полудня, кришталеву чашу наповненого молоком щастя і веселощів. О, таке ніколи не повинне припинятися, так, так, так, такого не варто забувати! Вона ще раз глянула на підвіконня, потім на зимовий вилинялий шматок дороги з двома декоративними ялівцями і вже не побачила чоловіка у сірому м'якому фетровому капелюсі. Вона пошукала рожеве створіння – воно зараз було тут, але не видиме, хоча вона знала, що воно сидить напроти в кав'ярні на відкритому майданчику, за чашечкою кави, з чарівною усмішкою

в карих очах, круглих і дитячих. Його кирпатий ніс смішно і щасливо вітав цей день. Софія пішла, вигинаючи спину, обережно, з ніжністю торкаючись підлоги пальцями ніг, через піраміди кімнат, що зараз швидко зникали з поля зору; вона подивилася на матір, що сиділа у рясній циганській спідниці від кутюр, серед висунутих шухляд і речей. Мати підвела голову і сказала:

– Ти не пам'ятаєш, чи приймала я сьогодні сині таблетки?

– Можеш повторити. Це тобі не допоможе… Мамо, іди відпочинь… Ти починаєш обридати…

Мати підвелася: одна нога взута у черевик, інша гола, і видно облузані, із залишками манікюру нігті. Софія намагається щось пригадати. Вона розуміє, чисто раціонально, що задоволення помалу відійшло, а лишилося одне розчарування, сама порожнеча, від якої хилило в сон. А спати останнім часом вона боялася. Вона проминула вітчима, не звертаючи на нього уваги, і зайшла до своєї спальні. Із задоволенням, до спазму в животі, у горлі, вона роздивилася велике красиве тіло, без жодного ґанджу. Їй не подобалися тільки очі. Вона повернула його обличчям, лягла на нього і, вчепившись зубами в холку, гуцикала доти, поки його задниця не зробилася мокрою. Але після нічого не відчула. Їй треба було поговорити, будь із ким, але слова лишилися десь поза змістом. І Софії зробилося смішно, дико і щасливо. Треба помиритися з матір'ю, випити з нею чаю, поговорити там про всіляке бабське… Скільки їй років, дивна якась вона… Вона сіла, розправила своє попелясте волосся, відчуваючи якогось теплого звіра між ногами, і на всі кімнати покликала матір. Відповів лише вітчим. Через перегородку він сказав, щоб облишили займати цю ідіотку.

Лукаш ішов, наче перед якимсь відкриттям, не спиняючись і намотуючи в голові тисячі різних думок, що ніяк не в'язалися з раціональним спогляданням світу. Лукаш згадував, як смачно пахне шкіра його дружини, яка приємна вона на смак і які у неї гарні груди, як дві перевернуті піали, з виноградинками сосків. Приємно з

нею просто лежати, коли на вулиці за тридцять холоду, вітер, зимова депресія, астенативний синдром; а ти лежиш наполовину в дрімоті, і це найкраще, що може трапитися в цьому житті. Так він ішов, призупинявся, навіть не думаючи, що скаже, що буде говорити їй, цій русявій бестії з випещеним тілом, розумними холодними очима. І його знудило так, що аж засмикалася простата. І з цими думками він увійшов у відчинені двері. Софія темною статуеткою стояла проти пройми дверей. Вона була гола і стояла широко, на ширину плечей розставивши ноги на шпильках, а у невимовно сліпучому білому світлі кухні висіла кольоровою комахою її мати. Лукаш хотів щось сказати. Екскременти гучно вивалилися з-під рясної спідниці на білу підлогу, і покійниця загойдалася. Лукаш відразу зрозумів, що тут нічого не вдієш. Усякі гуманітарні допомоги, усякі там медичні прийоми – дурне діло. І головне, вона його дратувала, і Лукаш зрозумів, що роздратування передавалося від Софії.

– Треба викликати «швидку». І принаймні зняти її, – сказав він.

– Ти вічно зіпсуєш… – якось загадково сказала Софія і пішла сомнамбулою у глиб кімнат.

Лукаш пішов за нею і майже в спину крикнув:

– Що тут у чорта діється! Викличте «швидку»…

Він повернувся, взяв стільця й одрізав мотузку. Тіло м’яко і глухо впало, і він навіть не думав його підтримувати. Лукаш глянув на прокушений висолоплений язик, на бліде обличчя, майже тобі чисто порцеляна – посмугована, поплетена тисячами синіх вен, прожилок, капілярів. Софія лягла в гамака, і він її бачив: із сигаретою, у пірамідках квартир; дим від сигарети вовняною ниткою підіймався до стелі; розчепірені пальці іншої руки закривали обличчя у кільцях попелястого волосся. Крізь проріхи видно невимовно глибокі, як озера синь і таке інше, її очі. Лукаш нахилився над жінкою. Вона була мертва, хоча ще тепла, але Лукаш знав: її не довезуть до реанімації, так що не варто навіть клопотатися. Він знову прострілив піраміди кімнат, а коли повернувся поглядом до самогубці, то тіло,

наче гумовий м'яч, спустилося, розпливлося підлогою. Нарешті вийшов вітчим: окуляри на переніссі, з пачкою паперів у руках.

– Ти хто? – сказав він і знову зник у кімнатах.

Брат стояв голий і дивився на матір, а потім на свій член, що ще трохи вібрував. Потім позіхнув і сказав:

– А хто це її? А, сама? Варто було чекати… Ей, ти знаєш новину?… Чорт, цього нам ще не вистачало… Що? А чому я повинен розбиратися… Нехай міліція розбирається. А хто цей голомозий добродій?

Він кричав у глиб кімнат, а Соня ховала за розчепіреними пальцями обличчя. Лукаш пройшов до неї, присів навпочіпки. Вона погойдувалася і не змінювала пози. Дивилася світлим чистим оком крізь пальці, а за вікнами підтікало помаранчевим світлом місто. Лукаш хотів щось сказати, але якось не знайшов слів, лише сидів, тримаючи в одній руці рукавички, а в іншій – мобільний телефон, зараз для нього несумісний, як, припустимо, кавалерійські шпори.

– Я, по-моєму, не зовсім вчасно, – сказав він, підводячись із рипом начищених до сталевого блиску черевиків.

– Так, – сказала вона швидко, так що він ніяк не зміг розчути, а лише здогадався про зміст.

Він ще посидів, похитуючись туди-сюди, потім встав і пішов до виходу. Іншого йому нічого не приходило в голову. Труп лежав серед білої освітленої кухні, як невеличкий і недоречний квацьок. Лукаш попробував язиком ясна – чи вони загоїлися, бо зранку там була невелика рана, яка займала його, напевне, більше, ніж холод і сніг на вулиці, красива дівчина в гамаку у безлічі кімнат із золотистим пилом і м'яка ганчірка мертвого тіла, що псувала не лише настрій, але й плани.

Те, що пізніше всі троє, включаючи Лукаша в сірому пальті й сірому м'якому фетровому капелюсі, назвуть жахом несподіванки, і кожен, окрім Лукаша, окремо розповість причину і передісторію, а то навіть саму історію, ніякою мірою не зачіпало Софію. Вона впритул не бачила, що трапилося, а гойдалася на гамаку в сизих сигаретних

димах із запахом арманьяку і мріяла, як вона виглядатиме в розкішній позі у ліжку свого братика. І коли він запитав, про що вона думала у ці страшні і справді тремтливі до збудження хвилини, то вона відповіла чесно і прямодушно:

– Про тебе.

Голос звучав у неї м'яко і збудливо, наче у дорослої, і Лукаш ловив його іще на східцях, потім таки здогадався зупинити ліфт, що герметично відокремив його від світу, людей. Він вийшов у прогін вулиці під під'їздом її будинку, і чомусь з порожнечею дороги, порожнечею зимового вітру, порожнечею необжитих алейок він подумав, що вона боялася спати. Принаймні в той час, коли жила у нього. Над цією частиною міста випав сніг – густий, тихий. Вона лягала на спину, м'яка, повільна, і рухи її тягнулися у напрямку саме його обличчя, очі трохи скошені, а губи облизували тонкі зап'ястки і широкі долоні з рожевою шкірою, що ще пахла не цим домом, не цими людьми. І це збуджувало. У неї був цей досвід і ще щось таке, що зараз текло підлогою, наче жива розумна субстанція, і несподівано, разом з оргазмом брата, зі спермою у вижолобку її пупка, із синіми крилами птахів на майданчику для гелікоптерів, розпустило свої стулки, як стулки річкової мушлі. І їй зробилося ніяково, бридко, і вона відсунулася, лизнувши кінчики пальців. Потім вона розвернулася до брата двома половинками заду, наче роздвоєного одним ударом, і там, між ногами, у неї текло. Брат здвигнув плечима і сказав:

– Давай пізніше… Знаєш, зараз приїдуть…

Лукаш пошукав сигарети. Сніг стіною підійшов до мікрорайону, а він стояв і продовжував порпатися в кишенях, викидаючи всю решту – ґудзики, квитанції, презервативи, аркуші паперу – на сірий бетон, оточений рівним каре декоративного ялівцю. Він як зараз бачив рівну і красиву шию її матері: заголена нога, кругле коліно. Він був саме там, а не тут, на мокрому темному бетоні із жовтяками ліхтарів.

Досить-таки приваблива жіночка, хм, нічого не скажеш… Але чому б і ні: спочатку видалять фаллопієві труби разом з яєчниками, потім віднайдеться маленька, з горошинку, пухлина в мозку, доброякісна, а далі з дня у день вона ростиме, доки не обтягне всі півкулі мозку. Так, і тоді ти, голуба, жерла би лайно прямо з унітаза, як його лаборантки-учениці, трахала в задницю качалкою, ну, а потім… потім щось подібне до цього, але вниз головою: пережравши транквілізаторів, випала з балкона і зачепилася за якийсь шнурок, і тю-тю… висітиме до останнього…

Нарешті пачка м'яко лягла в долоню. До під'їзду під'їхав спортивний автомобіль. Лукаш визначив: це до неї. Закурив і, притримуючи капелюха, рушив проти вітру. Але потім зупинився і подався назад до будинку.

Вона повзала у червоних простирадлах, а зляканий брат тримався за член і всім своїм видом показував: він нічого не розуміє, йому страшно. Точніше так: «Мені, бачиш, страшно». Софія лежала на спині, розминаючи груди, з розставленими ногами. Почуття зникло, і вона намагалася наздогнати його. Вона не бажала, щоб кайф, який у неї був кілька хвилин тому, зникав. Злість її збуджувала: вперемішз з люттю, втіхою і тишею. І тут подзвонили. Слідчий, медексперт, два міліціонери і сам Лукаш стояли у дверях. Хоча Лукаш стояв осторонь, біля інших дверей, притулившись спиною. І вона, відчиняючи, чомусь сахнулася, але не злякалася. У червоному кімоно, з піднятим догори і зібраним у тугий пучок волоссям, легка, крапельки поту на чолі, запах дорогої туалетної води, сонце навскіс просвічує сукню так, що видно її голений лобок, стрункі ноги – виточені, справжні жіночі ноги, а не патички тифозної моделі. Лукаш рушив слідом, за спинами лікарів, понятих, міліціонерів, а потім зловив її за зап'ясток. І він помилився, а може, й не помилився, але взяв на фантазію більше ніж потрібно: до цього вигаслі її очі, які існували окремо, видавалося, від її істоти, налилися прощенницькою вологою. І Лукаш пожалкував: краще б він лишився серед своїх трупів, серед своїх моделей смерті і тихо, за коньяком,

розмірковував про життя. Так можна було збавляти роки, не лише дні, з мріями про прекрасну дівчину, про трагічність своєї долі і всіляке там чмихання ніздрів від однієї згадки про тепло і ніжність вульви та її клітора.

Труп цього разу видався зовсім мініатюрним. Як згусток незрозумілого матеріалу, людського місива, він лежав перед людьми. Лукаш пройшов мимо, навіть не здригнувся, і жінка-медексперт лише підвела красиву брову вгору, блиснувши карим оком; а він слідував за Софією, за гарною спиною, мокрою від лосьйону, – принаймні, так йому хотілося думати. Власне, що йому треба було нині зробити, так це утекти. А вона пройшла, впала на водяний матрац, по-звичному, лише для нього, так, лише звично для нього заховала за пальцями своє обличчя й очі, продовжуючи спостерігати за усім цим. Брат стояв у смугастому, подібному на турецький, а може, й турецькому халаті, курив сигарету, кашляв короткими кашлюками, і туман сідав там, на майданчику для гелікоптерів. І Лукаш розумів, що його лякає у цьому майданчику…

– Вона сьогодні ще була живою… Вона сьогодні ще була живою… Вона сьогодні була ще живою…

І ось так вона лежала – із закритим обличчям, з відкритим круглим животом, з дірочкою пупа, пухка й легка водночас, як жінка, що піймала нещодавно сам порух свого щастя, що нагадувало танцювання пилюки в сонці, чорного ластовиння птахів. І ніжність, від якої зводило кишки, мошонку, піднімало член, залила Лукаша. Зараз він стояв серед блискучого паркету, і засвітилися вогні. Як зараза, вони перескакували з кімнати в кімнату, доки весь дім не тріщав від непотрібних для нього і для Софії звуків. Він розумів, що вона бачить його крізь довгі тремтливі холодні пальці. І ця вовтузня в кімнатах, тріщання плащів, вставних щелеп, штанів, спідниць і зачісок вибухнули в його голомозій, синій від ударів світла люстри голові й у його вухах, відстовбурчених, наче член у другокурсника медичного університету при відвіданні патологоанатомічки. Софія здивувала всіх: вона встала, і всі чоловіки, жінки побачили її ноги –

досконалі, її живіт – округлий, як у античних статуй часів катакомбного християнства – саме таке приходило Лукашу в голову. І ось так вона йшла до нього з відкритим обличчям, і волосся, що рвалося у неї за спиною від натуги вітру чи протягу, осипалося електричними іскрами. А потім Софія зупинилася, поклала руки Лукашу на груди, ткнулася обличчям і тихо сказала:

– Іди звідси… Іди…

Він її зненавидів і полюбив пізніше, коли вона піднялася через півгодини східцями «Конкорду» під руку зі своїм братом у чорній вуалетці і довгій сукні з короткими рукавами. Лукаш стояв і курив сигарету, перемовляючись із швейцаром, але Софія його не помітила, так, саме не помітила, а ще вірніше, не впізнала. Коли він пішов під лінією дамських кімнат, то почув сопіння, як при статевому акті; повільно повернув голову – місця її і брата були порожніми. Невдовзі вони повернулися, ще по-дитячому граючи лукавством на мідних обличчях. Тільки зараз він помітив її засмагу. Лихе щось прийшло в голову Лукашу: його знудило, його вивернуло прямо на підлогу, і він ще довго сидів, відчуваючи чиїсь холодні кінцівки у себе на руках, на шиї, на зап'ястках. Лукаш обернувся і побачив квадратний простір, обмежений стінами, з повліплими туди, наче молюски, халдеями й офіціантками з ляльковими обличчями; у цьому світі ніщо не було реальним. Саме тоді він чомусь зрозумів, як виявилося, просту причину її проступків, самого життя. Так, усе виникало і зникало водночас у її світі, як хто десь на кухні – не видно, але поруч – вмикав і вимикав освітлення у всіх залах «Конкорду». Лукаш пробував уявити себе в такій ситуації, але не міг. Лише дав чайові швейцарові, багатозначно подивився в очі дубового селюка і вийшов під вологий вітер.

Глобальне потепління… К-х-х… – його ще раз знудило, і він рвучко відчинив двері, наче знайшовши у своєму житті чергову істину, але світ неправдоподібно, до еластичного кумедно повз з-під ніг, той звичний світ: футбол, пиво, робота, друзі, дружина, коханка… Останнє – діло важке й непотрібне… К-х-х… краще вже

порнографія… З підлітками морока… – Він починав засинати, фіолетовий світ колом пускався перед обличчям… Усе це чорними метеликами літало з білим снігом, з тінями вікон «Конкорду»; і так, коли Лукаш відчинив двері, впустивши потоки світла на білий сніг, і, впустивши тугий язик холоду у передпокої, він підняв очі і побачив її руку: круглу і повільну, що тримала важкі портьєри. Чомусь він подумав, що так ходять лише цариці. Лукаш ніколи не бачив цариць, але він уявляв їх, ці дивні амебоподібні створіння. Романтичний вечір знову повертався з жовтогарячими ліхтарями, пишним килимом засвіченого міста. Нічого не трапилося, він лишився у собі задоволеним. Її очі проводжали його, коли він сідав до жовтого таксі. Він напевне тримав цей погляд, але собі не зізнавався, розуміючи, що щось його вберегло переступити якусь межу, що на людях просто називається… ну… Він пошукав аналог, але облишив… Усе це йому видалося: і тяжкий день, і відразу за тиждень стільки новин… Жінка сьогодні приїжджає з Єгипту. Червоне море, чудесне Червоне море, що кишить акулами, арабами і розпусниками усіх мастей. Лукаш протер голомозу голову хусточкою, і таксі рушило. Він схилив свою голову, важку від утоми, думок, почуттів і невідомо ще чого. Водій знав його адресу наперед.

…Він одразу впізнав її, цю жінку, цю дівчинку, але так, наче вперше побачив: широко поставлені очі, розкосі, з піднятими вилицями обличчя і гарним точеним носом; вона стояла боком, потім повернулася спиною до захаращеної кухні його старої холостяцької квартири. Він упізнав її одразу в пилюці його минулих розпачів. Вона провела оком його голомозий череп, що гордо і торжественно проплив у дзеркалах полірованих гедеерівських меблів; вона слухала шелестіння його плаща – убогого, такого убогого, що вона, стоячи в одних трусах, захотіла розсміятися, але спазми стиснули горло, і вона виплюнула мюслі з молоком на підлогу. Лукаш поморщився, взяв ганчірку і почав витирати старий паркет, що пахнув сосною, німецькою мастикою і свіжим молоком з мюслями. Лукаш уловив ще інший запах. Його гострі вуха нашорошилися, як у

бойового пса, але він нічим не видав себе, лише його широка спина надималася двома буграми м'язів. Він тер так, наче хотів пробратися на інший поверх і втекти геть. Але він продовжував терти і косити театральним оком за її високою і красивою поставою, і його знову знудило. Лукаш навіть подумав: треба провірити підшлункову – так, саме треба провірити підшлункову.

– Я за тобою скучила, – сказала вона з якимось присвистом.

– Не зрозумів, – сказав Лукаш.

– Я за тобою скучила, – повторила вона так швидко, наче видихнула.

– Коли ти навчишся розмовляти? – сказав він і потягнув ганчірку до туалету. Він повернувся вже із закасаними рукавами, трохи роздратований, але більше спокійний: хіба він міг чомусь здивуватися, вони всі зараз такі, рослини і діти щастя, відрижки хрін зна якого режиму; блін, усе можна на щось скинути, і ця не краща... Трахатися з братиком – це така ж для них розвага, як просаджувати гроші, розбивати дорогущі авта і не зупинятися, коли переїхали пенсіонерці ноги... І тут Лукаш не те щоб здивувався, йому зробилося просто байдуже й нецікаво. Софія сіла і помочилася просто на кухні. Вона розуміла більше, ніж він думав і знав. Маленька мстива сучка. Лукаш ухопив її за патли і потягнув до виходу. Вона уперто пручалася і верещала, як мале теля. І він її облишив біля самих дверей.

– На більше ти і не здатна. Усе ваше покоління бездарне і... – Лукаш не знайшов слів. Він пошукав поглядом кота, але так і не знайшов. Так, бідолаху треба каструвати. У цьому його щастя. Його котяче щастя. На кухні він випив коньяку. А вона попленталась у спальню.

– І не мостися, сучко...

Лукаш пив коньяк і думав про втому, про лікарів, які йому нічого путнього не порадять, про свою патологоанатомічку, про всіх своїх жінок; і несподівано йому зробилося шкода цю малолітню дурку. Він за звичаєм уп'явся в освітлений вертолітний майданчик, і приступ

нудоти, болю в нирках, у сонячному сплетінні говорили, що він дійсно перебрав сьогодні з нервами, почуттями, подіями. Він – не маленький хлопчак. І ще настирніше спробував подумати про дружину, але ніяких асоціацій вона у ньому не викликала. Звична справа… Тьху, ніяк не звикнеш… Він подивився і побачив лише біляву голову Софії, і круглий м'який о́бід тремтів над її сплячим обличчям. Лукаш протер очі, але цей обіде́ць не пропав.

– Діла, – сказав він. – Нічого не попишеш. – І набрав номер міліції.

А потім він, сам не розуміючи, вимкнув телефон. Сів, прибрав їй густе і міцне пасмо, умиротворено слухаючи, як вона сопе носом, спить, сховавши руки під животом, крилами виставивши лікті. Він узяв ковдру, що пахла трохи димом, домашнім милом і зовсім не його життям, – Лукаш любив цю ковдру. Він дбайливо укрив Софію. Повернувся на кухню і вже на півдорозі відчув, що бачить її яскраві сни, зовсім не схожі на її життя, ці сни більше нагадують мрії, і вона блукає тими мріями. Лукаш повернувся і довго дивився на її голову, намагаючись розгледіти те світіння, що виникло кілька хвилин тому. Але нічого не побачив, – Софія продовжувала міцно спати, і він подався-таки на кухню допивати коньяк. Потім у ванній він намастив лису свою голову синім кремом і дбайливо виголив залишки колись розкішної чуприни. Перед тим як улягтися на диван без простирадл з книжкою, зчитаною на четвертій сторінці, він знову подивився на вертолітний майданчик, хмикнув і зрозумів, що сьогодні він не може читати цю маячню. Архітектурний каталог був у її кімнаті, і це його спокушало піднятися, але вік, утома і ще щось зупинили його. Він випив прямо з горла і моментально заснув. Прокинувся під четверту ранку від неясного відчуття, що побував у чужих снах чи у чужих почуттях. Його пробрало холодним потом. Він пошукав коньяк рукою. У пляшці порожньо. Він випив снодійне, просто зі злістю розжував у роті. І тільки зараз дійшло: у кімнаті їх троє.

Ні, ніяких лікарів. Треба поїхати у відпустку… Ранком він подивився на порожнє ліжко, мугикнув і подався до душу. Перед цим

він подивився на вертолітний майданчик, і нудота світу проїла кишки – Лукаш відчув це з тривогою приреченого на страждання юродивого. Він пустив воду і слухав шипіння з наростаючим роздратуванням. Да, а маман лежала, як ганчірка. Щось із цими дітьми і з усіма нами непорядок. У передпокої він сумно подивився на сині кульки зі сміттям, почухав груди і викликав таксі. Синій сніг лазив тінями в озерах. Лукашу крутило губи. Ага, ця грьобана сука розтягнеться сьогодні на його столі, востаннє розставить ноги. Кого тут посадиш? Ніяких проблем, шеф, тобі не доводиться з ними багато вовтузитися. Лежать собі, а ти шаткуєш задубілу плоть – Лукаша нудило. Це було несподіванкою, він вийшов у прольоті чорних арок і пустив стрічку блювоти. Тільки під'їжджаючи до трупарні, він пригадав, що вчора багато випив. Червоне, наче спалах на світанні, останній спалах на вікнах, на дахах, на вітринах, а також спалах увечері, коли ніч висмокче розум дня, спортивне авто спотворило ніжність снігу, світанку, а головне – це червоне «вольво» остаточно привело до пам'яті Лукаша. Він з юності любив червоні спортивні машини. Дізналися б про це його знайомі психіатри... Він лише хмикнув, і його могутні плечі піднялися над голомозою головою, що синьою кулею пливла у ранку біло-сірими кахляними коридорами трупарні. Він, не вітаючись, зайшов до кабінету і кинув важке кашемірове пальто, відчуваючи чутливими ніздрями дух і спрагу патанатомічки.

Лукаш глянув на розклад на стіні. Цей розклад був досить незвичайний, хоча з першого погляду цей білий, трохи вижовклий папірець, прокреслений дешевим чорним школярським фломастером, швидше нагадував розклад слюсарської бригади. Ніхто не міг здогадатися, що рівненькі стовпчики зафарбованих квадратів, стовпчики чисел, місяців і років були не чим іншим, як розкладом смертей на рік уперед. Лукашевий календар-розклад помилявся на відсоток-два – не більше. Поруч висіла карта, теж з виду топографічна, та й була такою, але ще ніхто із живих в усьому мікрорайоні і навколо не знали, що їх віднайдуть з перерізаною

горлянкою, випущеними фіолетово-багряними тельбухами і таке інше. Колеги спочатку либилися на дивні папірці, а потім облишили. Власне, ніхто цим не цікавився. Лукаш – мовчазний, але відомий лікар-криміналіст, впертий і розумний сім'янин, що любив випити, свою дружину, боулінг і більше нічого. Він мав товариша – міністра внутрішніх справ, а попередній теж був його товаришем, і коли пана колишнього внутрішніх справ знайшли з простреленою головою, з мізками на матні, сам Лукаш робив йому розтин.

Лукаш схилився над трупом її матері, і легенька посмішка спеціаліста тернулася обличчям. Він наперед знав, з чого починати. Розважливими порухами він надрізав шкіру на голові. Відкинув шкіру. Потім узявся за пилку, але працювати над черепом довго не довелося. Кришка зверху сама відвалилася, наче перезріла шкірка горіха, і замість мізків на Лукаша, на підлогу сипонули густою хвилею черви.

– Угу… – сказав він, сів на табуретку і приклався до пляшки. – Це я колись давно бачив…

За вікном чорним гострим крилом чорний птах упав у білий сніг. Лукаш перевів туди погляд. Відхлебнув з пляшки і підійшов до розкладу. Витягнув важкі рогові окуляри, і великий палець, зламаний у кількох місцях, ткнувся спочатку в одне місце.

– Ось тут. Хе, – сказав Лукаш.

Палець перемандрував в інший бік, у топографічну карту.

– І ось тут. Хе, – сказав Лукаш і повернувся на стілець.

Він сидів і дивився, як копошаться і виповзають білі черви з голови її матері. Птах забився крилами об скло. Потім усівся: великий, із чорним з відсвітом кольору індиго пір'ям і розумними цікавими очима. Птах постукав дзьобом об заґратоване скло. Лукаш потер лисину і, жестом усіх здорових і повних людей та п'яниць притримуючи пляшку, добродушно розсміявся:

– Придурку. Лети звідси. Розпочався Кінець Світу. Хе!

Але він зупинився, сам дивуючись повільності рухів, наче втома набрала чогось нереального… Це було як час, що ти не знаєш, який

він, навіть того запаху приблизно не чув, а просто боїшся, і все тут. Просто проходить і приходить, а ти лишаєшся в минулому. Так він себе відчував спекотним днем, блюючи на підбори черевиків у серпні місяці. Вчора було вчора, і вчора зробилося сьогодні… І тоді взимку, і тоді в серпні він захлинувся болем, наче хто йому в горлянку влив окропу. Як перевернув і запхнув у горлянку день, рік і все його життя…

Це треба було забути, але найдивніше, що повернення дружини, дурнуватий син з дредами й у навушниках, весь у пірсингу, як новорічна ялинка, викликали в ньому сумне і приємне відчуття близькості, котрої ніколи не було, але вона могла бути. Синій сніг падав за вікнами, а він ловив себе на тому, що на свої сорок років у нього дуже гарна дружина… хм-м, якщо не враховувати того, що вона все життя нічого не робила. У Лукаша розболілася голова: від снігу, від похмілля і від спогаду про її маман з черепком, набитим червами. Да-м, червами, а не опаришами. Лукаш покликав дружину. Та повернулася і довго, пронизливо подивилася на нього.

– Щось трапилося, любий?

– Поки що ні. Але боюся…

Дружина закурила сигарету. Чорна сукня, відкрита спина. Густий погляд карих очей завис у вікні, на вертолітному майданчику.

– Маю надію, ти помиляєшся…

– Еге ж… Налий мені випити… – Лукаш скинув сорочку і подався до ванної, відчуваючи, як на його могутніх волохатих плечах зупинився погляд дружини. Це ж треба, як вони швидко відчувають присутність чужої жінки. Він повернувся усім тулубом і зараз більше нагадував велетенського самця, але усміхнувся доброю і м’якою посмішкою: вона знала, що Лукаш ніколи не зраджував її. І потім він повільно входив у неї, так повільно і впевнено входять тільки ті чоловіки, для яких жінка – трохи більше, ніж лохматка між ногами. Зі знанням діла, навіть не пітніючи, вони обоє з якимось остервенілим мазохізмом зловили тонку переміну в хиткому

зимовому повітрі, де, видавалося, не збереглося запахів. Сонце стояло низько – синя кулька. Лукаш упав на спину і сказав:

– Я бачив твій голий зад на першій сторінці того клятущого журналу…

– Ну то й що?…

– Х-м. У твоєму віці твоїм ім'ям повинні називати вулиці…

– Клятий м'ясник, – прошипіла вона, і він тихо розсміявся.

Лукаш вийшов у передпокій і подивився на білий календар з чорними квадратиками. Він ткнув пальцем навмання, але жест у нього був вивірений і впевнений.

– Ось тут… Плюс-мінус кілька сантиметрів…

Її теплий погляд прилип до його перенісся. Лукаш завжди боявся цього погляду, якого ніяк не міг витримати.

– Ось тут. Ось тут. Ось тут, – бубнів Лукаш і переходив з кімнати в кімнату. Чорний птах летів рівно над його поверхом, над його квартирою, над квартирами його дому. І коли Лукаш це зрозумів, йому стало страшно. І він покликав дружину – тихо, як кличуть теплих щенят, що ще не звикли до команди. Він підвів голову – цього разу сонце було жовтого кольору і пропікало дахи, поволі сідаючи за сині пагорби та свинцеве озеро з кількома лебедями, човновою станцією. Дружина закрутилася у рушник. Вона стояла і дивилася на нього, а він ніяк не міг пригадати першої зустрічі. І вони сиділи на кухні, великій світлій кухні, пили чай і мовчали. Лукаш дістав карту. Цю карту він завжди ховав у великій металевій коробці від кубинських сигар. Це єдине, ця коробка, що лишилося йому після батька. У нього навіть пам'яті не лишилося. Лукаш сидів і думав про рудоволосу дівчину, про дружину, про сина. Про роботу він не думав, бо вона, ця клятуща робота, існувала, як шкіра на його мошонці.

– Ось тут це трапиться…

Великий чорний птах із масивним емальованим дзьобом підлетів і вдарив крилами об скло.

– Він дістав мене, – сказав невідомо для кого Лукаш.

– Господи, тобі треба лікувати нерви, – мовила дружина. – Або кидати роботу.

Лукаш тоскно подивився на сіру пилюку, на сніг, на стоянку. Йому звело зуби.

– Я поїду на роботу, – сказав він і подумав, що вона таки дивовижно красива: міцна, з точеними руками і ногами, з високими грудьми; таку ніколи не проминеш. І від цього Лукашу зробилося ще тоскніше: зимовий пейзаж за вікнами, чудернацька дівчина з розпеченим до червоного клітором і знання того, що все швидко в цьому житті закінчується, навіть не встигнеш звикнути.

Він встав і неквапом одягнувся. Викликав таксі і краєм ока спостерігав, як дружина курить, зціпивши губи, зуби і волю. Між ними давно нічого немає, окрім звички, що більше нагадує собачу.

– Я поїду… Ось так… Поїду…

Але цього разу її справді насторожив цей поспіх. Вона вийшла, але за хвилину він почув її легкі, але впевнені кроки. Обличчя у неї бліде.

– Той птах пробив вікно… Піди поглянь, уся кухня в крові та пір'ї. Краще б ти не їхав, – сказала дружина.

Влітку, вдихаючи гірчичні запахи пороху, в синіх стовпах полудня, він уперто звірятиме дні і секунди, вирішуючи, де насправді була правда і де помилка чи фантазія. Хоча яка може бути різниця, коли ти переходиш межу? Він стояв і дивився на розмазане по підлозі обличчя, купу вогняного волосся і розпатране тіло. «Нарешті воно відбулося», – стукало в голові, коли він виходив на дорогу, до сосон, до життя. Але його ніяк не полишала думка: він і цього разу дав маху. Високі вікна патанатомічки чекали на нього, блимаючи слюдою серпневого сонця. Витираючи піт, він повільно пішов на гору, топчучи важкими ногами свіжий зелений спориш. Зійшовши на торжественні східці, наче у сам крематорій, наче в римський мавзолей – у саму царину смерті, Лукаш зупинився, взяв сотовий, подзвонив. Він сказав єдину фразу:

– Можете привозити.

Зима гула в нових, до синього, будинках, а він спускався у ліфті, що неприємно пахнув новими меблями, оселедцями, новорічними святами і чимось таким, від чого не хотілося повертатися додому. Там, на кухні, прислуга відшкрібала рештки птаха. Жінка істерично ковтала ксанакс, і Лукаш більше винуватив себе у цьому: насправді, коли тобі підвалило до п'ятого десятка і ти все життя карнаєш трупи і маєш якийсь заочний, але таки стосунок до вічності – не можеш скинути на щось інакше. Але наприкінці, коли ліфт м'яко гойднуло, він подумав про сьогоднішній секс з дружиною, про Софію, про птаха і вперше за стільки років запустив мата, чим заставив консьєржа вилупити очі. Жінка вийшла на балкон, на якому можна було посадити ескадрилью Лафайєт, пила з велетенського жовтого стакана джин з тоніком і ковтала пігулки. І тоді Лукаш зміряв відстань – йому закортіло пхнути її в спину і потім подивитися, що із цього вийде. Колись давно, коли вони були молодими, він приніс окропу і на повному автоматі направився до дружини. Тільки за півкроку схаменувся – ледь не вилив їй на голову. З того дня, з того напівсвідомого чи свідомого, почалося: вони ніколи не довіряли одне одному, а він не знав, що між ними трапилося те, що трапляється з ним у трупарні. Лукаш намагався роз'яснити, але скоро облишив – вона таки приносила йому нещастя, хоча вони трималися один за одного, і невідомо чому. Міцний містичний зв'язок: дев'яносто дев'ять відсотків невдачі й один – успіху. Це і тримало. А ще секс… Хоча останніх чотири роки вони збайдужіли, і це було для них не більше гімнастики. Але зараз щось уперто нашіптувало йому, що треба їхати.

Жовте таксі стояло біля під'їзду. Лукаш, не привітавшись, сів, дістав з кишені томик Вордсворта, щось мугикнув і щасливо заплющив очі. Таксі не проїхало і чотирьох метрів, як його підкинуло, вертнуло і розвернуло на трасі: велетенський птах потрапив під колеса.

Вони і мерці

1

Їх четверо – Костянтин, Борис, Андрій та Артур – побачили летючий її фантом з висоти балкона, пару молодиків і пса під протекторами «хаммера», що розкидав тельбухи на Артема і БЖ… А потім уже розварений у смозі велетенський вареник Андрія.

Вони навчалися разом, їхні батьки теж навчалися разом і теж товаришували. Батько Костянтина і його мати тримали кілька кав'ярень і три бутики – він був найбідніший з усієї компанії. Про решту нічого й казати. Того літнього дня вони чекали на Андрія і від нудьги кидали кульки з папірців на голови перехожим. Сиділи вони, не переглядаючись: хтось говорив фразу, котру з тримільйонного міста, разом з жовтопикими емігрантами, навряд чи хто вгадав, хоч поклич орду криптологів. І тут таки з'явилася вона. З висоти елітарного будинку вони, як знавці життя, комах і людей, іншого нічого не робили – лише думали, думали, доки не вперлися лобами у стінку власної розваги: пройшли коло і верталися назад… І тут зійшов з верхівок сизого смогу білявий ельф…

Шульгін Анатолій, дев'яносто вісім кіло чистої ваги, не включаючи одягу, модних кросівок й інгалятора від астми, який йому зовсім не потрібний. Він любить симулювати хвороби. А ще: одна незакінчена освіта і батько – головний прокурор міста, нардеп й успішний бізнесмен, позаяк патріот. Мрія – прославитися. А саме – щоб у центрі міста стояв його пам'ятник. Ніякого погруддя. На крайній випадок, щоб одна з вулиць носила прізвище та ім'я Анатолія Шульгіна. Аби він знав Гагаріна, то напевне про таку саме славу би і мріяв. Решта не мала значення, решта просто тухла перед сонцем його мрії. Шульгіну було неповних дев'ятнадцять років. Він любить матір і подумки бажає, щоб його дівчина була саме такою: невисокою, коренастою, в чорній шкіряній куртці, в чоботях, з трохи

кривенькою ніжкою. А так він – пасивний гомосексуаліст, хоч навряд чи про це хтось здогадується з його друзів. Життя йому обридло до нестерпного. Остання забава Шульгіна – біг на короткі дистанції. Це корисно для тонусу, імунітету і взагалі модно. Зранку він спочатку довго дрочив на якусь фотокартку, а потім одягав свої дорогущі найки і вибігав у широкий простір, де вітром розвівається навколо його рудого кучерявого волоссячка слава.

Анатолій обминув зелену будку двірника, вдихнув повітря на всі легені, наче зараз кинеться головою у воду, і вийшов на пряму – смола вулиці Артема підпливала у голубуватому смозі. Він вважав це прекрасним узагалі (пізніше, коли вони всі зійдуться докупи, вони вважатимуть усе прекрасним), як і його нові кросівки за триста баксів, як і чудесні прогулянки з ранку, біг підтюпцем, тротуаром, повз гримучі потоки автівок. Життя видається простим і водночас загадковим, коли на вулиці початок червня. Усе зелене, тобі підриває дах від почуттів. Є робота, крута робота на телебаченні, крута коханка, крутий коханець і ще багато чого попереду.

Він вискочив на тротуар і порівнявся з «Академкнигою». Чесно кажучи, Анатолій зневажав людей, що читають, що вчаться, хоча ніколи про це вголос не говорив: це було ні до чого. Він любив цю вулицю: вічний шум, вічний поспіх, лише він, один з небагатьох, може пройтися, пробігтися. Ця вулиця починалася із Сирця і чорною пульсуючою артерією пронизувала місто до Центру, зачіпаючи напівпетлею Мельникова, Лук'янівку з в'язницею і ще не менш шумними проспектами, що стягувалися, як не крути, біля тюряги. Він подумав, що робота йому ні до чого, але батько сердиться, треба трохи пересидіти, а там далі він поїде чи в Англію, чи ще там кудись. Узагалі, нудьга заїдала його смертельно. Але так він здував зі своїх пальців зірковий пил. І аби хто підійшов і впав перед ним на коліна, то, напевне, він би зовсім не здивувався. Єдине, що він, як і всі люди, не знав, – свого зіркового шляху, що невдовзі разом з найками, татом, який теж репався від грошей марнославства, а також

разом зі знанням мов, з прогресивними поглядами, переселиться в інший світ.

Власне, він був недурним хлопчаком, хоча це не має ніякого відношення до історії. Ні, він не мріяв про визнання, як прищаві школярі й школярки та юнаки його років. У його голові цього не існувало, й нейтрони з нейронами розщеплювалися і летіли в протилежному, протиприродному напрямку, а саме: такі люди або з'їдаються нудьгою, або собачим переситом, або закінчують у психушках, бо впевнені, що світ належним чином не оцінив їхню присутність на енній території. З ним трапилося протилежне. Він зустрів собі подібних. Словом, у цій історії, вірніше, в історії чотирьох юнаків, нічого особливого б не трапилося… Аби…

Якщо скидати на випадок, то це грішити проти Бога. Тоді хто їх повів? Чорта з два можна повірити, що вони просто так зійшлися. Саме косолапий і зводив їх докупи. Так. І вони повинні були зустрітися лише з однієї причини, що всі покидьки (не більше, не менше) збиваються у зграї і купи і кладуть край світу, що вони самі його й зліпили, наче з глини чи туалетного лайна, – принаймні так думав Лукаш. Лукаш виходив зі свого BMW, коли побачив розплилого у спеці Андрія, біляву дівчину – високу, з дивними очима – такими, коли не добереш, який у них колір. Він чомусь зупинився, очі у нього зробилися вологими і скляними.

2

Про що міг здогадуватися Лукаш? Мовчазна людина з велетенськими руками, могутніми плечима, майже двометровим зростом, котра повільно, разом з тулубом, усіма кишками та нутрощами, проводила власну тінь. Ніхто того не знав, коли він з'явився у цьому районі. Син найрадикальнішого олігарха, що не вилазив з опали, Лукаш покинув батька, сім'ю і подався топтати ряст десь по інших дорогах: він був соціалістом, анархістом, націоналістом, але не знайшов на все відповіді, здогадавшись, що

люди все ж таки, попріч їхній окрас, усі однакові й зачинені в одну велетенську клітку. Він намагався полишити сумніви на Батьківщині, але вони подалися разом з ним до Штатів, учепившись цупко корінням за горизонт його молодості. Він повернувся додому через кілька років, голомозий, з відсутнім, але добрим поглядом, що зачудовано проводжав його, Лукаша, тінь, тінь від сонця і купи пролітаючих птахів.

Ще з півроку Лукаш нікого, здавалося, не помічав. Відразу по поверненні він викупив ділянку землі і заходився будувати церкву. За час будівництва Лукаш викладав медицину в одному з університетів. Там (а поговорювали, що раніше) він зустрів Надію: гарну велику жінку з такими ж пругкими і плавними рухами і чимось подібну до нього – орлиний ніс, теплий погляд карих очей, як налиті черешні улітку. Місяць мимолітних зустрічей, кілька побачень, потім – весілля. Палка пристрасть гуділа недовго. Невдовзі все пройшло і закінчилося Надиною зрадою, в той час, коли вона працювала крупним дизайнером, а Лукаш був зайнятий будівництвом своєї церкви. Це нагадало Лукашу пафос ходіння в народ. Не краще йшлося й на будівництві. Доводилося просто воювати з найсвятішими московськими патріархами, попами і пихатими прочанами. І будівництво церкви припинилося. З єдиної причини – Лукашу це обридло. Він подав на розлучення, а замість церкви побудував чудернацького виду трупарню і крематорій. Від храму лишилася маленька капличка: з батюшкою, двірником та сторожем Іларіоном. Цілий рік Лукаш анатомував, різав, відтинав мерцям кінцівки та голови. Голомозий, у забрьоханому кров'ю халаті, він викликав почуття подиву і жаху, відрази і жалю, що закінчувалися однаково – необґрунтованою ненавистю. Лукаш якщо і не помічав такого до нього ставлення, то на товаришів аж ніяк не розраховував, як і на дружину та сина, до яких він невдовзі й повернувся. Єдиним його товаришем був двірник Іларіон, котрий знав про нього більше, ніж рідний батько.

Так про що ж здогадувався Лукаш? Люди вірять брехні, як таємниці, і невдовзі таємниця робиться брехнею. Лукаш знав про людину одне: вона володіє істиною глиста, а тому переконана, що весь світ – це суцільний кавалок лайна, котрий можна переточити, щоб вибрати інший. І так до безкінечності, наче глисту дано мільйони років.

Отож після одного з розтинів він так і вийшов у халаті й одними очима покликав двірника. Двірник одразу пішов за ним у надії на шаровий коньяк. Лукаш підвів його до стінки, і двірник побачив на стіні папірець, ще свіжо розкреслений. Здавалося, що серед трупного смороду від того листочка йде приємний запах чорнила та чистоти. Аркуш був покреслений на квадрати. Лукаш тицьнув в один з квадратів і сказав:

– Ось тут ці покидьки замочать людину...

– Звідки ти знаєш? – просто для годиться, відповідно своєму окладу і сутності двірника, вставив Іларіон.

Лукаш узяв його за руку і підвів до покійника з розтятими грудьми і розпиляною головою. Мізки лежали поруч.

– Він мені сказав... Його мозок сказав... Його кишки сказали...

Іларіон похитав головою, і вони пішли випити. До цієї теми не поверталися. До часу. Але коли вони вийшли, над пагорбами стояли сині дощі, короткі і смішні, наче мітли. «Небесні мітли», – подумав Лукаш.

Іларіон несподівано спитав:

– Ти щось зрозумів чи побачив?

...Він підставив обличчя під дощ. Його нудило – непристойно, як школяра, який допався до пляшки дешевого вина чи до жінки, що її спробував уперше. Що тяжче – гріх чи праведність? Чого краще і швидше позбутися? Лукаш розумів надто ясно, як пересічний громадянин, як прозектор, що нічим іншим не цікавиться, як тільки трупами та їхнім вмістом. Але Лукаш знав, що він – між цими двома полюсами, що об'єднують правий і лівий береги. Він – як забздьоханий Харон. І він дивиться на світ кришталиками мерця.

Тому він нічого не сказав товаришу. Він мав велетенський досвід спілкування з мерцями і при нагоді не довірявся живим. І все ж таки, що легше скинути з плечей? Гріх чи праведність?

3

Усе-таки першим, кинувши собачий кислий погляд через розтоплений асфальт, побачив її Андрій. Він цього чекав. Хтось невідомий, хтось третій підніс йому дарунок. «Дива таки трапляються», – подумалося чомусь йому. Зіниці розширилися і впіймали тонку змійку білого смогу над чорним шосе. Юність поповзла його жировими складками, а потім гори хрипких, безмежно недосяжних голосів, що швидше нагадували ревище байкерів, підказували йому – з глухим серцебиттям, змокрілою проміжністю, збудженим членом: ось цей крок, щоб ступити до слави!

Софія стояла, затуливши обличчя рукою й розчепіривши пальці, і дивилася через гори розпеченого заліза, через стрічку шосе і стьожку вулиці на нього. Вона усміхалася. Велике сіре, чи то зелене, око – крізь пальці. Так, колір очей неможливо розібрати. Навіть у трупарні під стетоскопом тонкого ока патологоанатома. Вона виставила ногу – здається, ліву – і дивилася на нього. Андрій, повільно перевалюючись, сопучи лантухом легень, гонячи пітний сопух поперед себе, подався на її бік.

– Ти такий гарнюній, – сказала Софія.

– Я супер, – просипів Андрій.

І вони пішли, і хори металу ревли їм у спину.

4

Зимовий сад: фонтани, пальми, рожевого кольору купідони з натягнутими луками, смішними пісюнами, трохи нижче – русалки, позбавлені статі і смаку, як і самі творці цього рукотворного чуда у центрі міста. Зрозуміло, що це відбувалося давно і часто, але Надія лише зараз відчула тривогу, що смоктала її, як шкодлива кішечка, котрій треба давно було покинути материну цицьку. Надія присіла на

плетеного стільця, боляче прислуховуючись до скрипу, до дзюркотіння води, до тихенького протягу кондиціонерів. Гарсон виник невідомо звідки. «Навчилися працювати», – подумала вона, витягнула хусточку, подивилася карим теплим оком на офіціанта і замовила трав'яного чаю. Скляний дах над головою проганяв по собі, як на екрані, целулоїдні хмари, синє небо, що нагадувало китайський шовк. Це їй подобалося – чим далі від правди, тим ліпше, тим спокійніше. Вона зробила перший ковток – невеликий, пробний ковток, а вже потім пошукала очима того, кого чекала. Під її ногами срібною калюжкою бився фонтанчик. Тут плавали риби з великими кольоровими хвостами, жирні та ліниві. Вона пила чай і умиротворено дивилася на риб, а зором лівого ока спостерігала за столиком. Столик був порожнім, але вона, як і кожна жінка, що прожила десять років у шлюбі й наставляла роги чоловіку, не могла не відчувати, що за нею хтось-таки – можливо, не той, на кого вона чекала, – спостерігає. Тоді вона повернулася і глянула прямо, наче вистрілила. Вона знала ціну свого погляду – він теплий і ніякий. Чоловіків у ній спочатку, на превеликий жаль, приваблюють зовсім інші речі – її груди, її розкішне тіло, її шикарний одяг. Зараз це чорна сукня від Гуччі… Так, він сидів під пальмою. Вона поклала руки на стіл – нехай бачить, що у неї ще молоді руки, вен зовсім не видно. Їй тридцять. А хто дасть? І кого це обходить?

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

Олесь
Ульяненко
Софія
FOLIO